

Sygn. akt VII U 4817/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Marcin Graczyk
-----------------	--------------------

Protokolant: Anna Kapanowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 czerwca 2020 r. w W.

sprawy A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 29 października 2019 r., nr (...)

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, że A. S. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, Rentowym, wypadkowemu od 17 kwietnia 2019 r. i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 9 maja 2019 r.

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz A. S. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 4817/19

UZASADNIENIE

A. S., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, w dniu 3 grudnia 2019 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 20 października 2019 r., nr (...), stwierdzającej, że jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 17 kwietnia 2019 r. oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 9 maja 2019 r.

Ubezpieczona decyzję zaskarżyła w całości zarzucając jej błędne ustalenie przez organ rentowy stanu faktycznego, co do rzeczywistego prowadzenia działalności gospodarczej oraz nierozpoznanie całości zgromadzonego materiału dowodowego i błędną ocenę dowodów, które organ wziął pod uwagę poprzez pominięcie potwierdzeń przelewów dokonanych na rachunek Urzędu Skarbowego oraz odmowę wiarygodności faktury przedstawionej przez ubezpieczoną, Ponadto ubezpieczona zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2019 r. Prawo przedsiębiorców poprzez jego błędną wykładnię i przepisu art. 83 § 1 k.c. poprzez

jego błędne zastosowanie. Ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, że jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 17 kwietnia 2019 r. oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 9 maja 2019 r., jak również o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania A. S. wskazała, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych niesłusznie w zaskarżonej decyzji zarzucił jej chęć obejścia prawa wyłącznie w celu skorzystania ze świadczeń na wypadek choroby. Ubezpieczona wyjaśniła, że z dniem 17 kwietnia 2019 r. zgłosiła w organie ewidencyjnym rozpoczęcie wykonywania działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług związanych ze sprzątnięciem. W związku z tym w okresie od kwietnia 2019 r. wykonywała usługi polegające na sprzątnięciu, takie jak mycie i czyszczenie mebli, a także sprzątnięcie powierzchni biurowych i kuchennych. Ponadto z tytułu wykonywanych usług wystawiała faktury VAT, w tym nr 1/06/2019 z dnia 28 czerwca 2019r., nr 1/09/2019 z dnia 30 września 2019 r. i nr 1/10/2019 z dnia 14 października 2019 r. Dodała, że w związku z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej osiągała przychody, a także odprowadzała zaliczki na podatek dochodowy. W ocenie ubezpieczonej organ rentowy wydaną decyzję oparł na błędnym ustaleniu, że skoro istniała tylko jedna faktura wystawiona przez nią na firmę prowadzoną przez jej męża to świadczy to o pozorności prowadzenia ww. działalności. Organ rentowy pominął jednak oświadczenie, w którym wskazała, że rozpoczynając własną działalność gospodarczą nie spodziewała się wielu zleceń i przyjęła pierwsze zlecenie jakie się pojawiło. Sam fakt wykonywania usług na rzecz męża prowadzącego działalność gospodarczą nie może świadczyć o rzekomej pozorności. Jest bowiem rzeczą oczywistą, że w początkowym okresie prowadzenia działalności gospodarczej mogła otrzymywać zlecenia z najbliższego otoczenia. Byłoby wręcz nieracjonalne, gdyby jej mąż zlecił wykonanie usług przez nią świadczonych innemu konkurencyjnemu w tej samej branży podmiotowi. Wskazała także, że w postępowaniu przed organem rentowym przedłożyła kolejne faktury wskazujące na ciągłość i zarobkowy charakter wykonywanej działalności gospodarczej. Przedłożyła też potwierdzenia opłacania zaliczek na podatek dochodowy z tytułu prowadzonej działalności, co potwierdza jej zarobkowy charakter. Zdaniem ubezpieczonej organ rentowy błędnie interpretuje definicję działalności gospodarczej zawartą w przepisie art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawno przedsiębiorców. Nieprawidłowe jest bowiem stanowisko zgodnie, z którym działalność gospodarcza powinna pociągać za sobą formułowanie ofert i zawieranie umów z wieloma kontrahentami. Nie wynika to z definicji działalności gospodarczej zawartej w ww. przepisie. Ustawodawca nie wyklucza możliwości wykonywania działalności tylko na rzecz jednego podmiotu, jak również obowiązku stosowania reklamy i marketingu. W związku z tym osoby fizyczne rozpoczynające działalność gospodarczą często nie mają nawet na takie działania wystarczających środków. Faktem natomiast jest, że ubezpieczona w końcu uzyskała zlecenie i wykonała usługę, za co otrzymała zapłatę wynagrodzenia. Ubezpieczona podkreśliła, że okoliczność iż świadczyła usługi tylko jednemu klientowi to za mało, aby pozbawić ją świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Skoro z faktem rozpoczęcia działalności gospodarczej, zgłoszenia oraz opłacenia stosownej składki, ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże się obowiązkowe podleganie ubezpieczeniom społecznym, to podjęcie tej działalności w celu objęcia ubezpieczeniami i ewentualnej możliwości korzystania w przyszłości ze świadczeń z takich ubezpieczeń, nie jest obejściem prawa.

Zdaniem ubezpieczonej organ rentowy w zaskarżonej decyzji błędnie powołał się także na przepis art. 83 § 1 k.c. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, przepisy lub instytucje prawa cywilnego mogą być stosowane na gruncie ubezpieczeń społecznych tylko na podstawie wyraźnego przepisu prawa ubezpieczeń społecznych. Autonomiczność i odrębność przepisów prawa ubezpieczeń społecznych wobec przepisów prawa cywilnego sprawia, że na gruncie stosunków ubezpieczenia społecznego dopuszcza się tylko na zasadzie wyjątku stosowanie wskazanych *expressis verbis* regulacji cywilistycznych. Zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych nie jest oświadczeniem woli w rozumieniu prawa cywilnego. Ponadto art. 83 § 1 k.c. mówi o oświadczeniu złożonym drugiej stronie za jej zgodą. Skoro ZUS wyraził zgodę na takie oświadczenie to tym samym nie może podważać jego skuteczności. Dążenie do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego jako cel podjęcia zatrudnienia, nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, jeśli umowa o pracę jest faktycznie i rzeczywiście realizowana, przy czym współpracę przy prowadzeniu działalności pozarolniczej należy oceniać w tych samych kategoriach. Chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jako motywacja do podjęcia współpracy, nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, a dążenie do uzyskania

ochrony gwarantowanej ubezpieczeniem społecznym nie może być jednocześnie uznane za zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu jego obejście, jeśli prowadzi to do podjęcia faktycznej współpracy, o której mowa w treści art. 6 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W związku z powyższym w konkluzji odwołania ubezpieczona stwierdziła, że w niniejszej sprawie brak było podstaw faktycznych i prawnych do odmowy objęcia jej obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi od dnia 17 kwietnia 2019 r. oraz dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od dnia 9 maja 2019 r. (odwołanie z dnia 3 grudnia 2019 r. k. 3-9 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 19 grudnia 2019r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania.

Uzasadniając swe stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że w zaskarżonej decyzji stwierdził, że A. S. nie podlega ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca działalność gospodarczą od dnia 17 kwietnia 2019 r., w tym dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 9 maja 2019 r. Organ rentowy wskazał, że od dnia 17 kwietnia 2019 r. ubezpieczona zgłosiła w organie ewidencyjnym rozpoczęcie wykonywania działalności gospodarczej związanej ze sprzątnięciem. Z tytułu działalności gospodarczej w dniu 9 maja 2019 r. dokonała zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń: emerytalnego, rentowych i wypadkowego od dnia 17 kwietnia 2019 r. oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od dnia 9 maja 2019 r. Mimo możliwości skorzystania z ulgi zadeklarowała podstawy wymiaru składek za miesiąc maj, czerwiec i lipiec 2019 r. w wysokości 2.859,50 zł. Ubezpieczona wystąpiła z roszczeniem o wypłatę zasiłku chorobowego jako osoba prowadząca działalność gospodarczą za okres od dnia 8 sierpnia 2019 r. do dnia 27 września 2019 r. oraz od dnia 16 października 2019 r. do dnia 17 listopada 2019 r. W toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego na dowód prowadzenia działalności gospodarczej ubezpieczona przekazała fakturę nr (...) z dnia 28 czerwca 2019 r., wpłaty na ZUS za okres od maja do września 2019 r. oraz zaświadczenie z Urzędu Skarbowego potwierdzające, że figuruje w ewidencji jako osoba prowadząca działalność, z której wybrała formę opodatkowania, zryczałtowany podatek dochodowy od przychodów ewidencjonowanych. Ponadto nie wskazała osób, które mogłyby poświadczyć fakt prowadzenia przez nią pozarolniczej działalności gospodarczej, natomiast w rozmowie telefonicznej podała, że w pozostałych miesiącach nie wykonywała żadnych czynności w ramach prowadzonej działalności. Organ rentowy dodał, że przychody osiągnięte przez ubezpieczoną z działalności dotyczyły jedynie wpływu z jednej faktury jaką wystawiła firmie remontowo-budowlanej na rzecz S. S.. Jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, nie przedstawiała też ofert, ani nie zawierała umów z innymi kontrahentami. Z przekazanych przez nią dokumentów tylko w czerwcu osiągnęła przychód w wysokości 4.000,00 zł. Zdaniem Zakładu pomimo formalnego zarejestrowania działalność nie przynosiła innych przychodów wskazujących na jej zarobkowy charakter. Zgodnie natomiast z definicją zawartą w przepisie art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu w sposób ciągły. W ocenie organu rentowego nie bez znaczenia jest także fakt, że ubezpieczona od daty zgłoszenia prowadzenia działalności wystawiła jedynie trzy faktury. Ponadto faktury te zostały wystawione na firmę jej męża S. S.. Organ rentowy wskazał także, że wątpliwym wydaje się przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka P. S., który jest synem męża ubezpieczonej, a także dokumentacja zdjęciowa mająca potwierdzać wykonywanie pracy w ramach przedmiotowej działalności gospodarczej, gdyż niezrozumiałym jest, dlaczego ubezpieczona miałaby fotografować się w czasie pracy, zanim jeszcze organ rentowy wydał skarżoną decyzję. Powołując się na wskazane okoliczności, organ rentowy stwierdził, że zaskarżona decyzja jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona (odpowiedź na odwołanie z dnia 19 grudnia 2019 r. k. 18-20 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona A. S. od dnia 17 kwietnia 2019 r. prowadzi własną pozarolniczą działalność gospodarczą związaną ze świadczeniem usług z zakresu sprzątnięcia, zarejestrowaną w miejscowości N. Lipny przy ul. (...). Założeniem, jakie ubezpieczona przyjęła od początku, była praca na własny rachunek w ramach działalności jednoosobowej. Wcześniej ubezpieczona pracowała w firmie odzieżowej na podstawie umowy o pracę, jednak w 2017 r. w związku z rozpoznaniem choroby nowotworowej i koniecznością odbycia chemioterapii i poddania się zabiegowi operacyjnemu, została zmuszona zrezygnować z zatrudnienia i pozostać w domu. Po pomyślnym odbyciu rekonwalescencji i zakończeniu leczenia farmakologicznego, A. S. podjęła decyzję o pełnym powrocie do aktywności zawodowej i życia społecznego.

Zależało jej jednak na tym, aby mogła mieć wpływ na czas i miejsce świadczenia przez siebie usług. Mąż ubezpieczonej S. S. prowadził w tym czasie własną działalność gospodarczą w branży meblarskiej i to on wówczas doradził jej aby założyła własną firmę sprzątającą, z którą on będzie współpracował na zasadzie umów zlecenia. Wcześniej małżonkowie udali się w tym celu do Urzędu Skarbowego celem uzyskania informacji, czy podjęcie współpracy na wskazanych powyżej zasadach nie będzie stanowiło konfliktu interesów i otrzymali odpowiedź, że taka współpraca jest możliwa i zgodna z prawem. Ubezpieczona wychodziła też z założenia, że jeżeli podejmie działalność związaną z działalnością prowadzoną przez jej męża, to łatwiej jej będzie pozyskać zlecenia, które będzie otrzymywała od męża w związku z realizacją przez niego usług meblarskich (zeznania świadka S. S. k. 91-92 a.s., zeznania świadka P. S. k. 92v-93, zeznania odwołującej k. 94-95 a.s.).

W dniu 17 kwietnia 2019 r. ubezpieczona A. S. zarejestrowała w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej własną działalność gospodarczą w ramach, której miała świadczyć usługi z zakresu sprzątania. Od momentu zarejestrowania powyższej działalności, ubezpieczona nie miała zbyt wielu zleceń. Pierwsze zlecenie otrzymała w czerwcu 2019 r. od swojego męża S. S., które było związane z realizacją zlecenia na montaż mebli dla firmy (...) s.c. Było to duże zlecenie na realizację usług meblarskich, które mąż ubezpieczonej wykonywał razem z innym zleceniobiorcą J. P. na rzecz ww. zleceniodawcy. Z kolei ubezpieczona w ramach nawiązanej z mężem współpracy zajmowała się czyszczeniem i myciem mebli, usuwaniem pyłu i kurzu związanego z montażem, a także sprzątnięciem pomieszczenia, w którym odbywał się montaż. Było to duże zlecenie, które trwało przez kilka dni i było wykonywane w pomieszczeniach biurowych firmy (...). W związku z rozpoczęciem prowadzenia własnej działalności, ubezpieczona zakupiła środki czystości, a także drabinkę, z której potem korzystała, czyszcząc powierzchnie znajdujące się na wysokości. W tym czasie, mąż ubezpieczonej, który nie wykonywał tych czynności mógł zająć się realizacją kolejnych zleceń. Z tytułu wykonania zleconej usługi w zakresie sprzątania A. S. wystawiła S. S. fakturę VAT nr (...) z dnia 28 czerwca 2019 r. na kwotę w wysokości 3.000,00 zł, która została uregulowana w formie gotówkowej (faktura VAT nr (...) z dnia 28 czerwca 2019 r. k. 10, zeznania świadka S. S. k. 91-92 a.s., zeznania świadka P. S. k. 92v-93, zeznania odwołującej k. 94-95 a.s., informacja z (...) k. 5 a.r.).

Ubezpieczona wielokrotnie była niezdolna do pracy. Od kilku lat leczy się w związku ze stwierdzoną chorobą nowotworową. Objawy tej choroby w różnych okresach nasilały się, tak że ubezpieczona miała problem, aby wyjść z domu. W związku z tym nie była w stanie pracować i wykonywać usług sprzątania. Ubezpieczona przebywała na zwolnieniach lekarskich w okresach od dnia 8 sierpnia 2019 r. do dnia 27 września 2019 r. oraz od dnia 16 października 2019 r. do dnia 17 listopada 2019 r. Miała wówczas nawrót neuropatii i w związku z nasilonymi dolegliwościami bólowymi nie była w stanie wykonywać żadnej pracy. W okresie od dnia 28 września 2019 r. do dnia 15 października 2019 r. ubezpieczona nie świadczyła pracy na rzecz męża S. S.. W tym czasie ubezpieczona zrealizowała usługę sprzątania na O. na rzecz firmy, mającej swoją siedzibę przy lotnisku. Pod koniec listopada 2019 r. ubezpieczona ponownie wykonywała usługi sprzątania na rzecz firmy swego męża S. S., a w grudniu 2019 r. realizowała prace na rzecz klientów zewnętrznych, którzy w przeszłości współpracowali z jej mężem. Prace te polegały na czyszczeniu i myciu mebli, odkurzaniu, myciu szyb i szafek. Z tego tytułu wystawiła faktury nr (...) z dnia 30 listopada 2019 r. na kwotę w wysokości 3.700,00 zł, nr 1/12/2019 z dnia 5 grudnia 2019 r. na kwotę 1.500,00 zł i nr 2/12/2019 z dnia 13 grudnia 2019 r. na kwotę 600,00 zł. Do pracy ubezpieczona jeździła wraz z mężem bądź sama jeżeli pracowała na rzecz innego podmiotu. Ubezpieczona nie miała wobec ZUS jakichkolwiek zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i zaległości względem Urzędu Skarbowego. Od momentu założenia działalności gospodarczej składała organowi rentowemu deklaracje rozliczeniowe należnych składek na ubezpieczenia społeczne, które są opłacane w najniższej wysokości. Na koniec 2019 r. ubezpieczona osiągnęła przychód z prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej w kwocie 40.000,00 zł (potwierdzenia przelewów k. 12-14, k. 31-34, faktury VAT k. 27-30, zeznania świadka S. S. k. 91-92 a.s., zeznania świadka D. M. k. 92v, zeznania świadka P. S. k. 92v-93, zeznania odwołującej k. 94-95 a.s.).

Ubezpieczona jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą dokonała zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych od dnia 17 kwietnia 2019 r., a także do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od dnia 9 maja 2019 r. (deklaracje ZUS DRA k. 26-33 a.r.).

Pismem z dnia 20 września 2019 r. A. S. została zawiadomiona przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych o wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia obowiązku podlegania przez nią ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej od dnia 17 kwietnia 2019 r. (zawiadomienie z dnia 20 września 2019 r. o wszczęciu postępowania k. 1-2 a.r.).

W dniu 20 października 2019 r., po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję nr (...), w której na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 266) stwierdził, że A. S. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 17 kwietnia 2019 r. oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 9 maja 2019 r. (decyzja z dnia 20 października 2019 r., k. 22-25 a.r.). A. S. w dniu 3 grudnia 2019 r. złożyła odwołanie od wskazanej decyzji (odwołanie z dnia 3 grudnia 2019 r. k. 3-9 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonych w sprawie, wymienionych wyżej dowodów z dokumentów oraz w oparciu o zeznania złożone przez świadków: S. S., D. M., P. S., J. P. oraz ubezpieczoną A. S..

Jako wiarygodne, odnośnie świadczenia przez odwołującą usług z zakresu sprzątnia, Sąd Okręgowy ocenił zeznania świadków: S. S., D. M., P. S. i J. P.. Świadkowie szczegółowo i co najistotniejsze w sposób spójny opisali, jakie usługi realizowała ubezpieczona, w jakim okresie i z jaką częstotliwością. Sąd dał wiarę w szczególności zeznaniom świadka S. S., który dokładnie opisał swoją współpracę z odwołującą i koszty oraz przychody, jakie ponosiła odwołująca. Zostały one w części potwierdzone dowodami z dokumentów, w tym załączonymi fakturami VAT, a częściowo przez innych świadków zeznających w procesie i odwołującą. Świadek na rzecz którego odwołującą realizowała większość usług z zakresu sprzątnia opisał, jakie prace realizowała A. S., wskazał okres kiedy miało to miejsce, a także wyjaśnił przyczyny założenia przez odwołującą własnej działalności gospodarczej. Należy zwrócić również uwagę, że S. S. potwierdził fakt wykonywania usług przez odwołującą i dokonywanie wzajemnych rozliczeń, których wyrazem były faktury. Nie sposób przy tym kwestionować zeznań tego świadka tylko ze względu na pokrewieństwo z ubezpieczoną. Wskazać należy, że obowiązujące prawo nie zawiera ograniczeń jeżeli chodzi o możliwość nawiązania współpracy pomiędzy osobami spokrewnionymi. Zeznania tego świadka w dużej części potwierdzają zeznania ubezpieczonej oraz osób postronnych D. M. i J. P. którzy w sposób zgodny, logiczny i zbieżny z zeznaniami pozostałych osób wskazali na okoliczności istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Ich postawa nie budziła zastrzeżeń. Wszyscy świadkowie zeznawali naturalnie i spontanicznie, a treść ich zeznań była logiczna, uzupełniała się i tworzyła spójny obraz współpracy i zakresu działalności prowadzonej przez ubezpieczoną. Ponadto w części zostały one także potwierdzone dowodami z dokumentów, które odwołująca załączyła w toku postępowania wyjaśniającego do akt organu rentowego jak również, które przedłożyła w toku niniejszego postępowania. Stąd też brak było podstaw do podważenia wiarygodności powyższych zeznań w jakiegokolwiek części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z 20 października 2019 r., nr (...), podlegało uwzględnieniu.

Decydujące znaczenie w rozpatrywanej sprawie miało rozstrzygnięcie spornej kwestii, czy odwołująca od dnia 17 kwietnia 2019 r. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz od dnia 9 maja 2019 r. dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą. W tym celu konieczne było dokonanie szczegółowej wykładni przepisów ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020r. poz. 266), zwanej dalej ustawą systemową. Art. 6 ust. 1 pkt 5 tejże ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. W myśl art. 13 pkt 4 w/w ustawy powyższy obowiązek

powstaje od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania jej wykonywania, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się: osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych, twórcę i artystę, osobę prowadzącą działalność w zakresie wolnego zawodu w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, z której przychody są przychodami z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej oraz osobę prowadzącą publiczną lub niepubliczną szkołę, inną formę wychowania przedszkolnego, placówkę lub ich zespół, na podstawie przepisów o systemie oświaty.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy kwestionował faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej przez A. S.. Sąd Okręgowy ocenił jednak, że zaistniały wszystkie elementy świadczące o prowadzeniu działalności gospodarczej przez odwołującą. Legalną definicję działalności gospodarczej zawiera art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 107 z późn. zm.). Wskazuje on, że działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa i poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa (np. adwokaci, lekarze) – wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej (art. 4 u.s.d.g.).

Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności. Tym samym do powstania obowiązku ubezpieczenia wymagane jest faktyczne prowadzenie działalności, które definiuje się jako rzeczywistą działalność zarobkową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Rozpoczęcie działalności gospodarczej polega na podjęciu w celu zarobkowym działań określonych we wpisie do ewidencji działalności gospodarczej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2001r., II UK 428/00). Zgłoszenie i wpis do ewidencji działalności gospodarczej stanowi jednak tylko podstawę rozpoczęcia działalności gospodarczej w rozumieniu jej legalizacji i nie jest zdarzeniem ani czynnością utożsamianą z podjęciem takiej działalności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 6 czerwca 2013r., III AUa 1928/12, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 listopada 2005r., I UK 80/05, z dnia 5 maja 1999r., I PKN 665/98 i z dnia 10 grudnia 1997r., II UKN 392/97, wyrok NSA z dnia 29 marca 1999r., (...) SA 124/99, wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 26 października 1993r., III AUr 312/93).

Definiując działalność gospodarczą, w orzecznictwie i doktrynie wskazuje się na pewne konieczne jej cechy, tj. zarobkowy charakter, ekonomiczną klasyfikację, zawodowy charakter oraz sposób jej wykonywania (zorganizowany i ciągły) (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 stycznia 2010 r., I ACa 461/09). Zarobkowy charakter działalności gospodarczej oznacza, że zamiarem (celem) jej podjęcia jest osiągnięcie zysku. Zysk z kolei należy definiować jako nadwyżkę przychodów nad stratami. Należy przy tym liczyć się z możliwością nieuzyskania przychodu z prowadzonej działalności gospodarczej, czyli poniesienia straty. Tym samym o zarobkowym charakterze działalności gospodarczej nie decyduje faktyczne osiągnięcie zysku, lecz zamiar jego osiągnięcia (cel). W jednym z wydanych wyroków Naczelny Sąd Administracyjny (por. wyrok z dnia 26 września 2008r., (...) 789/07) wskazał, że „dana działalność jest zarobkowa, jeżeli jest prowadzona w celu osiągnięcia dochodu (zarobku), rozumianego jako nadwyżka przychodów nad poniesionymi kosztami. Działalność pozbawiona tego aspektu jest działalnością charytatywną, społeczną, kulturalną i inną (określaną mianem non profit)”. Działalność prowadzona niezarobkowo, nawet jeśli będzie jednym z rodzajów działalności wyspecyfikowanej w art. 2 ustawy, nie może być uznana za działalność gospodarczą (tak WSA w Warszawie w wyroku z dnia 8 października 2004r., (...) SA (...), LEX nr 159913). W wyroku z dnia 16 sierpnia 2012 r. ((...) SA/Po 427/12, (...)) Wojewódzki Sąd Administracyjny w P. wskazał, że „o zarobkowości działalności decyduje cel jej wykonywania. Jeżeli zakłada się osiągnięcie w związku z działalnością i w jej efekcie nadwyżki przychodów nad poniesionymi kosztami, a więc osiągnięcie dochodu, to znaczy, że został

określony cel zarobkowy tej działalności. Samo określenie celu ma jednak wymiar subiektywny i mieści się w sferze zamiaru danego podmiotu". Podobne stanowisko zaprezentował Sąd Najwyższy wskazując, że bez znaczenia jest fakt osiągnięcia dochodu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Jeśli nie przynosi ona zysku, nie oznacza to, iż przestaje być działalnością gospodarczą (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1992 r., III CZP 134/92, OSNC 1993, nr 5, poz. 79). Należy bowiem liczyć się z możliwością nieuzyskania przychodu z prowadzonej działalności gospodarczej, czyli poniesienia straty - zwłaszcza w początkowym okresie jej prowadzenia. Tym samym o zarobkowym charakterze działalności gospodarczej nie decyduje faktyczne osiągnięcie zysku, lecz ukierunkowany zamiar jego osiągnięcia (cel). Nie zawsze też podjęcie planowanej działalności gospodarczej jest racjonalne. Ocena opłacalności planowanej działalności może być nieracjonalna czy też po prostu błędna, a mimo to nie można uznać, że dana osoba nie zamierza jej prowadzić, że jedynie pozoruje jej podjęcie. Często zdarzają się chybione zamierzenia gospodarcze, a niepowodzenie wynika z błędnej kalkulacji kosztów, błędnego planowania popytu, zmniejszenia popytu, wzrostu konkurencji. Warunki, w jakich przychodzi przedsiębiorcom prowadzić działalność są determinowane przez szereg czynników, trudnych do przewidzenia i precyzyjnego określenia. Zatem działanie to oparte jest na ryzyku, które oznacza, że faktyczne korzyści finansowe z danego przedsięwzięcia mogą okazać się mniejsze niż przewidywano przy jego podejmowaniu lub mogą nawet przerodzić się w straty. Jednakże czym innym jest ryzyko w działalności gospodarczej, a czym innym świadome podejmowanie działań, które trzeba by ocenić, jako skrajnie nieracjonalne, gdyby uznać je za prowadzenie działalności gospodarczej.

Jeśli chodzi o kolejny element ciągłości prowadzenia działalności, to podkreślić trzeba, że celem wprowadzenia takiego wymogu było wyłączenie z definicji działalności gospodarczej czynności jednorazowych. Jednakże przesłanki tej nie należy utożsamiać z koniecznością wykonywania działalności bez przerwy. Istotny jest zamiar powtarzalności określonych czynności celem osiągnięcia dochodu (por. wyrok NSA z dnia 28 kwietnia 2011 r., II OSK 333/11). Samo dokonane wpisu do ewidencji działalności gospodarczej jest konieczne, ale nie decyduje o tym, że działalność jest prowadzona. Wskazanie jednak przez przedsiębiorcę określonej daty rozpoczęcia działalności gospodarczej wpisywanej do ewidencji, powoduje powstanie domniemania faktycznego, że z tą datą działalność gospodarcza została podjęta i jest prowadzona aż do czasu jej wykreślenia z ewidencji. Tego rodzaju domniemanie faktyczne ma znaczenie dowodowe i może być obalone, co oznacza, że okres prowadzenia działalności gospodarczej, wynikającej z wpisu do ewidencji, może być korygowany, lecz czynność ta musi być powiązana z wynikami postępowania dowodowego. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa każdorazowo na osobie, która wywodzi z niego skutki prawne. W rozpatrywanej sprawie to organ rentowy wskazywał, że odwołująca A. S. nie prowadziła działalności gospodarczej, a zatem to na organie rentowym ciążył obowiązek przedstawienia dowodów, które doprowadzą do obalenia domniemania płynącego z wpisu odwołującej do (...). Z tego obowiązku Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie wywiązał się jednak należycie. Już na etapie postępowania wyjaśniającego, poprzedzającego wydanie zaskarżonej decyzji, nie zgromadził jakichkolwiek dowodów, z których można byłoby wyprowadzić wnioski zaprezentowane w decyzji. Następnie, na etapie postępowania sądowego, organ rentowy pozostawał bierny, nie przejawiając inicjatywy dowodowej, z kolei odwołująca taką inicjatywę wykazywała. Materiał dowodowy, który został przez odwołującą zaoferowany, a któremu ZUS nie przeciwstawił własnych dowodów, jednoznacznie potwierdził, że ubezpieczona A. S. założyła działalność gospodarczą z zamiarem faktycznego jej prowadzenia i prowadziła ją w sposób zorganizowany i ciągły.

Oceniając zgromadzony w przedmiotowej sprawie materiał dowodowy, Sąd nie miał wątpliwości, że A. S. prowadziła i prowadzi wciąż kwestionowaną przez organ rentowy działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług z zakresu sprzątnia. Jako wiarygodne Sąd uznał dotyczące tego spójne zeznania ubezpieczonej i świadków. Ich relacje pokrywały się. S. S., mąż odwołującej, z którym współpracowała ona niemalże od początku, był bezpośrednim świadkiem wykonywanych przez nią usług, a zarazem jej zleceniodawcą. Także zeznania drugiego ze świadków J. P., który nie jest spokrewniony z ubezpieczoną potwierdziły, że realizowała ona usługi sprzątnia w tym w zakresie realizacji kontraktu na rzecz firmy (...) s.c. Wszyscy świadkowie potwierdzili sposób prowadzenia własnej działalności gospodarczej przez ubezpieczoną, który zarówno w przypadku współpracy z mężem, jak i podmiotami zewnętrznymi odbywał się nie na zasadzie stosunku pracy, ale w oparciu o umowę podmiotów gospodarczych, które nie pozostają w takiej relacji jak pracownik – pracodawca. Ponadto z dowodów zgromadzonych przez ZUS w postępowaniu wyjaśniającym wynika, że ubezpieczona miała poza mężem również innych kontrahentów na co wskazują m.in.

faktury VAT wystawione przez nią z tytułu zrealizowanych usług sprzątnia. Z dokumentów tych wynika również, że ubezpieczona dopełniła wszystkich formalności związanych z założeniem własnej działalności, tj. najpierw poczyniła uzgodnienia z mężem co do formy i zakresu, w jakim działalność ta będzie prowadzona, a następnie zarejestrowała działalność gospodarczą, zakupiła środki niezbędne do wykonywania zleconych jej czynności, a po zakończeniu współpracy wystawiła faktury VAT i dokonała rozliczenia ze zleceniodawcą.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, nie sposób zatem uznać, aby prowadzenie działalności gospodarczej przez odwołującą A. S. było pozorne. Sąd nie podzielił zarzutów organu rentowego, że celem zgłoszenia się odwołującej jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, była chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Okoliczność, że w okresach od dnia 8 sierpnia 2019 r. do dnia 27 września 2019 r. oraz od dnia 16 października 2019 r. do dnia 17 listopada 2019 r. ubezpieczona w głównej mierze przebywała na zasiłku chorobowym, wynikała z konieczności kontynuowania leczenia w związku z chorobą nowotworową, na którą ubezpieczona cierpi od kilku lat. Okoliczność ta nie była zatem zależna od odwołującej, albowiem nawroty choroby powodowały, że nie była ona w stanie wykonywać jakiegokolwiek pracy zarobkowej, a tym bardziej pracy wysiłkowej związanej ze sprzątniem. Organ rentowy nie wykazał przy tym niezasadności orzeczonej niezdolności do pracy ani też nie przedstawił żadnego dowodu na powyższą okoliczność. Mając na względzie powołane okoliczności można zatem przyjąć, że ubezpieczona od 2019 r., kiedy zarejestrowała działalność gospodarczą, prowadziła ją wykonując szereg usług dla kilku klientów w ramach umowy współpracy handlowej. Założenie tej działalności gospodarczej miało cel zarobkowy i charakter ciągły. Odmienne interpretacja zachowania ubezpieczonej pozbawiona jest podstaw w zebranych i omówionym materiale dowodowym. Przyjąć zatem należy, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie obalił domniemania wynikającego z wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Niezależnie od przerw w prowadzeniu działalności związanych z niezdolnością ubezpieczonej do pracy, ubezpieczona od chwili zarejestrowania działalności świadczyła usługi z zakresu sprzątnia w okresach przypadających pomiędzy kolejnymi niezdolnościami do pracy. Fakt ten został jednoznacznie potwierdzony zeznaniami świadków oraz wystawionymi fakturami. W tej sytuacji, skoro ww. usługi były rzeczywiście realizowane przez ubezpieczoną w okresach, kiedy mogła prowadzić działalność gospodarczą, nie można wykluczyć jej z ubezpieczenia społecznego, co organ rentowy uczynił w zaskarżonej decyzji. Zdaniem Sądu okoliczność, że w okresach od dnia 8 sierpnia 2019 r. do dnia 27 września 2019 r. oraz od dnia 16 października 2019 r. do dnia 17 listopada 2019 r. ubezpieczona przebywała na zwolnieniach lekarskich nie pozbawia prowadzonej przez nią działalności gospodarczej przymiotu ciągłości, albowiem ciągłość działalności gospodarczej oznacza, iż jest to względna stałość (stabilność) jej wykonywania, przy założeniu, że nie jest to aktywność jednostkowa, sporadyczna. Trwanie czynności wynika już z samego znaczenia przymiotnika „ciągły”, który jest przeciwieństwem przymiotnika „jednorazowy”. W przypadku działalności gospodarczej nie jest przy tym wymagana cecha ciągłości w ścisłym znaczeniu – raczej rodzajowa powtarzalność, a nie jednorazowość działań. Poza tym ciągłość jako cecha działalności gospodarczej oznacza zamiar podmiotu podejmującego i wykonującego działalność gospodarczą, objawiający się w pewnej metodzie postępowania. Nie oznacza to oczywiście utożsamiania ciągłości z koniecznością wykonywania działalności gospodarczej bez przerwy. Z punktu widzenia ciągłości działalności gospodarczej istotny staje się zamiar powtarzalności określonych czynności w celu osiągnięcia dochodu (wyrok NSA z dnia 28 kwietnia 2011r., II OSK 333/11). Ciągłość musi być zatem elementem zamiaru podmiotu podejmującego działalność gospodarczą (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w P. z dnia 16 sierpnia 2012r., (...) SA/Po 427/12).

Podsumowując, ciągłość działalności gospodarczej należy wiązać z regularnie występującymi, powtarzającymi się i trwającymi czynnościami. Przeciwieństwem ciągłości działalności są czynności wykonywane okazjonalnie, jednorazowo, sporadycznie (wyrok NSA z dnia 17 września 1997r., (...) SA (...)). Co istotne, to zamiar powtarzalności w odniesieniu do aktywności (działalności) decyduje o pozytywnym lub negatywnym zaistnieniu przesłanki „ciągłości”, przy czym przerwy w jej prowadzeniu nie dyskwalifikują cechy ciągłości (zob. M. S., glosa do wyroku NSA z dnia 28 kwietnia 2011r., II OSK 333/11).

Oceniając natomiast zarzut organu rentowego dotyczący braku osiągnięcia przychodów z działalności gospodarczej odwołującej to wskazać należy, że wprawdzie pod koniec 2019 r. odwołująca osiągnęła przychód w wysokości

40.000,00 zł podkreślić jednak należy, że A. S. rozpoczynała dopiero działalność, a ponadto jej pierwotne plany, głównie z uwagi na chorobę i niemożność świadczenia pracy w pełnym zakresie, nie zostały zrealizowane. Gdyby odwołująca, zgodnie z zamierzeniami zdołała brać wszystkie zlecenia, to zapewne – zgodnie z przewidywaniami – przychody byłyby na znacznie wyższym poziomie. Niezasadny okazał się także zarzut, że o pozorności prowadzenia działalności gospodarczej miał świadczyć fakt, iż głównym kontrahentem ubezpieczonej był jej mąż S. S.. Wskazać bowiem należy, że obowiązujące prawo nie zawiera ograniczeń jeżeli chodzi o możliwość nawiązania współpracy pomiędzy osobami spokrewnionymi. Tym bardziej nielogicznym wydawałoby się, gdyby mąż odwołującej powierzył wykonywane przez nią czynności innemu podmiotowi świadczącemu usługi o tym samym charakterze. W związku z tym powyższy zarzut organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Mając na uwadze powołane okoliczności, Sąd ocenił odwołanie jako uzasadnione i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję stwierdzając, że A. S. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 17 kwietnia 2019 r. oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 9 maja 2019 r. (pkt 1 wyroku).

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.), zmienionego następnie rozporządzeniem z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. z 2016r. poz. 1667) i rozporządzeniem z dnia 20 września 2017 r. (Dz. U. poz. 1799), zasądając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. na rzecz A. S. kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2 wyroku).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć (...)

M.St.